

KONSPEKT PRZEDMIOTU

Semestr letni, rok akad. 2020/2021

Nazwa przedmiotu	Historia myśli psychologicznej
Kierunek/-i studiów / rok studiów / semestr studiów	Psychologia, rok I, semestr II
Tryb studiów	Stacjonarny
Forma zajęć	Wykład
Liczba godzin	30
Koordinator przedmiotu:	Prof. dr hab. Ryszard Stachowski
Jakie są ogólne cele dydaktyczne tego przedmiotu?	Zapoznanie studentów z filozoficzno–historycznymi korzeniami kształtowania się przedmiotu i metod badania psychologii. Przekazanie wiedzy o historycznych przemianach przedmiotu i metod badania psychologii począwszy od duszy substancjalnej poznawanej metodą rozumowania, przez procesualnie ujętą świadomość poznawaną metodą introspekcji eksperymentalnej, po nieświadomą świadomość analizowaną metodą hermeneutyczną, i na obiektywnie obserwowanym zachowaniu kończąc.
Jak są kryteria zaliczenia tego przedmiotu?	Egzamin pisemny testowy (MS Teams)
Jakie są kryteria zaliczenia tego przedmiotu na ocenę celującą?	Uzyskanie 100% poprawnych odpowiedzi na egzaminie.
Pozostałe informacje, dotyczące tego przedmiotu, ważne dla studenta	

ZAJĘCIA 1

(3 godz.)

Po tych zajęciach student (będzie znał/ wiedział/ umiał/ potrafił / rozumiał)	<p>Efekty uczenia się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie się z zakresem istniejącej literatury polskiej i zagranicznej związanej z historią psychologii. 2. Poznanie zakresu tematycznego wykładów z historii myśli psychologicznej. 3. Student zna etymologię słowa „psychologia”.
Treści zajęć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prezentacja literatury zagranicznej i polskiej na temat historii myśli psychologicznej. 2. Etymologia słowa „psychologia”. 3. Whigowski mit historyczny. 4. Platon i Arystoteles o episteme i doksa.
Źródło/a do nauki treści z tych zajęć	<p>Minimalne / obowiązkowe:</p> <p>Stachowski, R.. Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych. Warszawa 2007 (fragmenty wskazane przez wykładownicę).</p> <p>Rozszerzające / uzupełniające:</p> <p>Schultz, D. i S. Schultz. Historia współczesnej psychologii, 2007 (fragmenty wskazane przez wykładownicę).</p>

ZAJĘCIA 2

(3 godz.)

Po tych zajęciach student (będzie znał/ wiedział/ umiał/ potrafił / rozumiał)	<p>Efekty uczenia się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student zna wyobrażenia duszy ludzkiej w światowej sztuce. 2. Student zna czas i miejsce pojawienia się po raz pierwszy nazwy „psychologia”. 3. Student rozumie różnicę między historią psychologii i historią myśli psychologicznej. 4. Student zna przedmiot psychologii Wilhelma Wundta.
Treści zajęć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prezentacja i omówienie wizerunku duszy w sztuce. 2. Arystotelesa traktat o duszy. 3. Melanchthon i kwestia nazwy „psychologia” w jego traktacie o duszy. 4. Goclenius i jego traktat o psychologii (1590). 5. Wilhelm Wundt jako założyciel współczesnej psychologii. 6. Przedmiot Wundtowskiej psychologii.
Źródło/a do nauki treści z tych zajęć	<p>Minimalne / obowiązkowe:</p> <p>Stachowski, R.. Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych. Warszawa 2007 (fragmenty wskazane przez wykładownicę).</p> <p>Rozszerzające / uzupełniające:</p> <p>Schultz, D. i S. Schultz. Historia współczesnej psychologii 2007 (fragmenty wskazane przez wykładownicę).</p>

ZAJĘCIA 3

(3 godz.)

Po tych zajęciach student (będzie znał/ wiedział/ umiał/ potrafił / rozumiał)	<p>Efekty uczenia się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student zna i rozumie przedmiot psychologii Wilhelma Wundta. 2. Student zna i rozumie metodę badania psychologii Wilhelma Wundta. 3. Student zna i rozumie kontrowersje wokół introspekcji jako psychologicznej metody badania.
Treści zajęć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Charakterystyka przedmiotu psychologii Wilhelma Wundta. 2. Metoda badania psychologii Wilhelma Wundta. 3. Introspekcja jako metoda bezpośredniego poznawania życia psychicznego. 4. Kontrowersje wokół metody introspekcji. 5. Auguste Comte i Franz Brentano o introspekcji. 6. Introspekcja jako wewnętrzne spostrzeganie, a nie wewnętrzna obserwacja.
Źródło/a do nauki treści z tych zajęć	<p>Minimalne / obowiązkowe:</p> <p>Stachowski, R.. Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych. Warszawa 2007 (fragmenty wskazane przez wykładowcę).</p> <p>Rozszerzające / uzupełniające:</p> <p>Schultz, D. i S. Schultz. Historia współczesnej psychologii, 2007 (fragmenty wskazane przez wykładowcę).</p>

ZAJĘCIA 4

(3 godz.)

Po tych zajęciach student (będzie znał/ wiedział/ umiał/ potrafił / rozumiał)	<p>Efekty uczenia się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student zna i rozumie strukturę i treść eksperymentu psychologicznego Wilhelma Wundta. 2. Student rozumie sens procesu psychicznego jako procesu świadomego. 3. Student rozumie osobliwość procesu psychicznego jako procesu nieświadomego. 4. Student rozumie sens dwudzielnej psychologii Wilhelma Wundta.
Treści zajęć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Charakterystyka eksperymentu psychologicznego Wilhelma Wundta. 2. Psychologiczna analiza badania czasów reakcji w historii psychologii. 3. Czy proces psychiczny jest tożsamy z procesem świadomym? 4. Spotkanie Wilhelma Wundta z nieświadomością. 5. Dwudzielna psychologia Wilhelma Wundta.
Źródło/a do nauki treści z tych zajęć	<p>Minimalne / obowiązkowe:</p> <p>Stachowski, R.. Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych. Warszawa 2007 (fragmenty wskazane przez wykładowcę).</p> <p>Rozszerzające / uzupełniające:</p> <p>Schultz, D. i S. Schultz. Historia współczesnej psychologii, 2007 (fragmenty wskazane przez wykładowcę).</p>

ZAJĘCIA 5

(3 godz.)

Po tych zajęciach student (będzie znał/ wiedział/ umiał/ potrafił / rozumiał)	<p>Efekty uczenia się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student rozumie sens ujęcia przez Sigmunda Freuda procesu psychicznego jako procesu nieświadomego. 2. Student zna strukturę Freudowskiego objaśniania marzeń sennych i potrafi wskazać jej wady. 3. Student zna przebieg terapii Anny O. 4. Student rozumie sens sporu o pierwszeństwo założycielskie psychoanalizy (Joseph Breuer i Sigmund Freud).
Treści zajęć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sigmund Freud i jego psychoanaliza (informacje wstępne). 2. Omówienie podstawowych dzieł Freuda („Studia nad histerią”, „Objaśnianie marzeń sennych”). 3. Historia kamienia z Rosetty jako przykład krytycznej analizy Freudowskiej teorii marzeń sennych. 4. Mit założycielski psychoanalizy. 5. Terapia Anny O. (Berthy Pappenheim): kontrowersje wokół pierwszeństwa założycielskiego psychoanalizy (Joseph Breuer i Sigmund Freud).
Źródło/a do nauki treści z tych zajęć	<p>Minimalne / obowiązkowe: Stachowski, R.. Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych. Warszawa 2007 (fragmenty wskazane przez wykładowcę).</p> <p>Rozszerzające / uzupełniające: Stachowski, R. (2014). Mit założycielski psychoanalizy. W: Rzepa, T. i Domański, C. W. (red.). <i>Na drogach i bezdrożach historii psychologii</i>, t. 3, (s. 47–70). Lublin: Wydawnictwo UMCS.</p>

ZAJĘCIA 6

(3 godz.)

Po tych zajęciach student (będzie znał/ wiedział/ umiał/ potrafił / rozumiał)	<p>Efekty uczenia się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student zna i rozumie genezę stanowiska Sigmunda Freuda wobec wojny oraz religii. 2. Student potrafi wyjaśnić dramatyczne skutki psychoterapii Emmy Eckstein. 3. Student zna treść i sens uwiedzeniowej teorii hysterii Sigmunda Freuda. 4. Student potrafi wyjaśnić znaczenie korespondencji jako ważnego źródła wiedzy historycznej.
Treści zajęć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sigmund Freud wobec kwestii wojny i religii. 2. Psychoterapia Emmy Eckstein: Sigmund Freud i Wilhelm Fliess. 3. Historyczne znaczenie korespondencji Sigmund Freud i Wilhelm Fliess. 4. Sigmunda Freuda uwiedzeniowa teoria hysterii. 5. Historyczne znaczenie wykładu Sigmunda Freuda o etiologii hysterii.
Źródło/a do nauki treści z tych zajęć	<p>Minimalne / obowiązkowe: Stachowski, R.. Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych. Warszawa 2007 (fragmenty wskazane przez wykładowcę).</p> <p>Rozszerzające / uzupełniające: Stachowski, R. (2019). Freud w krainie czarownic. W: Rzepa, T. i Domański, C. W. (red.). <i>Na drogach i bezdrożach historii psychologii</i>, t. 7, s. 175–202. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii-Curie Skłodowskiej; Lublin.</p>

ZAJĘCIA 7

(3 godz.)

Po tych zajęciach student (będzie znał/ wiedział/ umiał/ potrafił / rozumiał)	Efekty uczenia się: 1. Student zna okoliczności i następstwa odwołania przez Sigmunda Freuda uwiedzeniowej teorii hysterii. 2. Student rozumie sens dwojakiej rzeczywistości w ujęciu Sigmunda Freuda. 3. Student zna genezę powstania współczesnej psychoanalizy w kontekście analizy Jeffreya Massona skutków odwołania przez Sigmunda Freuda uwiedzeniowej teorii hysterii.
Treści zajęć	1. Sigmund Freud odwołuje swoją uwiedzeniową teorię hysterii. 2. Historyczne znaczenie listu Sigmunda Freuda do Wilhelma Fliessa z 21 września 1897 roku, który zmienił oblicze Freudowskiej psychoanalizy. 3. Społeczne następstwa odwołania przez Sigmunda Freuda jego uwiedzeniowej teorii hysterii. 4. Dwie rzeczywistości: materialna (historyczna) i psychologiczna (narracyjna). 5. Jeffrey Masson i jego spór o początek psychoanalizy. 6. Ruch Odzyskanej Pamięci i Ruch Fałszywych Wspomnień.
Źródło/a do nauki treści z tych zajęć	Minimalne / obowiązkowe: Stachowski, R., Sigmunda Freuda uwiedzeniowa teoria hysterii i zmienne koleje jej losu (tekst zamieszczony w materiałach dydaktycznych w extranecie). Rozszerzające / uzupełniające: Stachowski, R., Freud w krainie czarownic (s. 175–202). W: Rzepa, T. i Domański, C. W. (red.). <i>Na drogach i bezdrożach historii psychologii</i> , t. 7. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii-- Curie Skłodowskiej: Lublin 2019.

ZAJĘCIA 8

(3 godz.)

Po tych zajęciach student (będzie znał/ wiedział/ umiał/ potrafił / rozumiał)	Efekty uczenia się: 1. Student rozumie różnicę między behawioryzmem metafizycznym i behawioryzmem logicznym. 2. Student potrafi wskazać na kwestię miejsca świadomości w behawioryzmie. 3. Student zna miejsce determinizmu i redukcjonizmu w psychologii i umie odróżnić redukcjonizm ontologiczny od redukcjonizmu epistemologicznego.
Treści zajęć	1. Główne założenia psychologii behawiorystycznej Johna Watsona. 2. Historyczne znaczenie wykładu Johna Watsona 24 lutego 1913 roku. 3. Behawioryzm metafizyczny i behawioryzm metodologiczny. 4. Pojęcie zachowania w behawioryzmie. 5. Determinizm i redukcjonizm w nauce w kontekście behawioryzmu.
Źródło/a do nauki treści z tych zajęć	Minimalne / obowiązkowe: Stachowski, R.. Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych. Warszawa 2007 (fragmenty wskazane przez wykładowcę). Rozszerzające / uzupełniające: Schultz, D. i S. Schultz. Historia współczesnej psychologii, 2007 (fragmenty wskazane przez wykładowcę).

ZAJĘCIA 9

(3 godz.)

Po tych zajęciach student (będzie znał/ wiedział/ umiał/ potrafił / rozumiał)	<p>Efekty uczenia się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student zna i rozumie miejsce psychologii polskiej w psychologii europejskiej i światowej. 2. Student zna podstawowe założenia Kazimierza Twardowskiego teorii czynności i wytworów. 3. Student zna podstawowe założenia teorii kratyzmu Władysława Witwickiego. 4. Student potrafi ukazać pierwsze zastosowania psychologii w życiu w polskiej psychologii.
Treści zajęć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Psychologia polska czy psychologia w Polsce? 2. Osobliwość powstania psychologii w Polsce. 3. Kazimierz Twardowski i jego szkoła psychologiczna w ramach Szkoły Lwowskiej. 4. Spór o pierwszeństwo pracowni psychologii eksperymentalnej w Polsce. 5. Psychologia polska po roku 1945.
Źródło/a do nauki treści z tych zajęć	<p>Minimalne / obowiązkowe: Rzepa, T. i Dobroczyński, B., Historia polskiej myśli psychologicznej. Wydanie nowe. PWN: Warszawa 2019 (fragmenty wskazane przez wykładowcę).</p> <p>Rozszerzające / uzupełniające: Stachowski, R.. Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych. Warszawa 2007, Rozdział 8.</p>

ZAJĘCIA 10

(3 godz.)

Po tych zajęciach student (będzie znał/ wiedział/ umiał/ potrafił / rozumiał)	<p>Efekty uczenia się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student zna miejsce polskiej psychologii w psychologii ogólnoswiatowej. 2. Student potrafi wykazać, że historia psychologii zapewnia spójny kontekst dla różnorodnych teorii i koncepcji psychologicznych. 3. Student docenia miejsce świadomości historycznej w wykształceniu psychologicznym oraz w przyszłej pracy zawodowej.
Treści zajęć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Główne podobieństwa i różnice między historią psychologii świadomościowej Wilhelma Wundta, psychoanalizą Sigmunda Freuda i behawioryzmem Johna Watsona. 2. Czy powrót do introspekcji? 3. Psychoanaliza jako pseudonauka. 4. Psychologia poznawcza jako umiarkowany behawioryzm. 5. Historia psychologii jako jedyny układ odniesienia łączący różnorodne teorie i koncepcje psychologiczne.
Źródło/a do nauki treści z tych zajęć	<p>Minimalne / obowiązkowe: Stachowski, R.. Historia współczesnej myśli psychologicznej. Od Wundta do czasów najnowszych. Warszawa 2007 (fragmenty wskazane przez wykładowcę oraz Zakończenie, s. 290 – 293).</p> <p>Rozszerzające / uzupełniające: Schultz, D. i S. Schultz. Historia współczesnej psychologii, 2007 (fragmenty wskazane przez wykładowcę oraz Rozdział I).</p>